

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ НАФАҚАҲОИ СУҒУРТАВӢ ВА ДАВЛАТӢ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2010, №1, мод. 19; с. 2011, №3, мод. 175; с. 2012, №8, мод. 831; №12, қ.1, мод.1003; Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 с., № 1200)

(Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 с., № 1200 аз 1 сентябри соли 2015 мавриди амал қарор дода шавад. Меъёрҳои моддаи 24 ва қисми 4 моддаи 46 Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 с., № 1200 аз 1 январи соли 2017 татбиқ карда мешаванд).

Қонуни мазкур асосҳои ташкилию ҳуқуқии танзими давлатии суғуртаи ҳатмии нафақавии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуқуқ ва ўҳдадорихои мақомоти давлатӣ, шахсони воқеию ҳуқуқӣ, тартиби таъин ва пардохти нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ, инчунин манбаъҳои маблағгузорию онҳоро муайян мекунад.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- *нафақагир* - шахсе, ки ба ӯ нафақа таъин ва пардохт мегардад;
- *нафақаи заминавӣ* - нишондиҳанда барои ҳисоби нафақа ва иловатулиҳа ба нафақа, ки Қонуни мазкур пешбинӣ менамояд; (ҚЧТ аз 28.12.12с., №909)
- *нафақаи суғуртавӣ* – пардохти пулие, ки барои шахси суғурташуда дар низоми давлатии суғуртаи нафақавӣ таъин гардидааст;
- *нафақаи иҷтимоӣ* – пардохти ҳармоҳаи давлатӣ, ки мутобиқи Қонуни мазкур бо мақсади таъминоти иҷтимоӣ ва дастгирии моддии гурӯҳҳои муайяни аҳоли, ки ба нафақаи суғуртавӣ ҳуқуқ надоранд, таъин карда мешавад; (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
- *суғуртаи ҳатмии нафақавӣ* - шакли танзими давлатии муносибатҳои нафақавӣ, ки ба ташкили баҳисобгирии пардохти саҳмияҳо нафақавӣ асос ёфтааст;
- *баҳисобгирии инфиродӣ* - тартиби чамъоварӣ, коркард ва нигоҳдории маълумоте, ки барои таъини нафақа дар низоми суғуртаи нафақавӣ зарур мебошад;
- *махрум шудан аз саробон* - ҳолати аз даст додани манбаи даромад вобаста ба фавти саробони оила, ки аъзои корношоями он таҳти саробонии ӯ қарор доштанд;
- *таъмини нафақаи касбӣ* – шакли таъмини нафақае мебошад, ки ба кормандони кироя аз ҳисоби маблағи корфармо вобаста ба шароити махсуси меҳнат барои тадричан гум кардани қобилияти корӣ то расидан ба синну соли нафақавӣ пардохта мешавад;
- *иловапулӣ ба нафақа* – маблағе, ки бар иловаи андозаи муқарраршудаи нафақа дар ҳолатҳои пешбининамудаи Қонуни мазкур таъин карда мешавад;
- *индексатсия* – тағйир додани андозаи нафақаҳои таъингардида ва сармоияи шартии нафақавӣ бинобар тағйир ёфтани нишондиҳандаҳои сатҳи зиндагӣ; (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
- *захираи нафақавии инфиродӣ* – маблағи дар қисми махсуси сурутҳисоби инфиродии шахси суғурташуда дар низоми суғуртаи иҷтимоӣ ё фонди ғайридавлатии нафақа мавҷуда; (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
- *маъюбӣ* – нуқсёбии устувори саломатии инсон, ки аз фаъолияти номӯътадили ҷисм дарак дода, ба қисман ё пурра гум кардани қобилияти корӣ оварда расонидааст;
- *собиқаи суғуртавӣ* - даврае, ки шаҳрванд ё корфармо бо тартиби муқарраргардида саҳмҳои суғуртавино пардохт намудааст ва он дар низоми суғуртаи ҳатмии нафақавӣ ба назар гирифта шуда, барои таъин ва пардохти нафақа ҳуқуқ медиҳад; (ҚЧТ аз 28.12.12с., №909; аз 18.03.15с., №1189)
- *сармоияи шартии нафақавӣ* – ҳаҷми умумии саҳмиҳои суғуртаи ҳатмии нафақавие, ки ба ҳисоби мақомоти ваколатдори давлатӣ барои шахси суғурташуда ё аз ҷониби худи шахси суғурташуда гузаронида шудааст. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 2. Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ

Қонунгузори Қумхурии Тоҷикистон дар бораи нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ ба Конститутсияи (Сарқонуни) Қумхурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Қумхурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Вазифаҳо ва доираи амали Қонуни мазкур

1. Вазифаҳои Қонуни мазкур аз инҳо иборатанд:

- давра ба давра ташкил кардани низоми нафақаи бисёрсатҳие, ки сатҳи аз ҷониби давлат кафолатдодаи даромади шаҳрвандони ба нафақа ҳуқуқдоштаро таъмин менамояд;
- муқаррар намудани нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ, муайян намудани тартиби пардохти онҳо;
- муқаррар кардани манбаъҳои маблағгузорӣ аз рӯи намудҳои таъминот ва гурӯҳҳои нафақагирон;
- фароҳам овардани шароит барои иштироки шаҳрвандон дар ташаккули маблағи нафақа ва идораи ҷамъиятии низоми таъминоти нафақа.

2. Амали Қонуни мазкур ба шаҳрвандони Қумхурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хоричӣ ва шахсони бешаҳрванде дахл дорад, ки дар ҳудуди Қумхурии Тоҷикистон фаъолияти меҳнатиро анҷом дода, бо *суғуртаи* ҳатмии *нафақавӣ* фаро гирифта шудаанд. (ҚҶТ аз 28.12.12с., №909; аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 4. Принципҳои таъминоти нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ

Низоми таъминоти нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ ба принципҳои зерин асос меёбад:

- танзими давлатии сатҳи даромади суғурташаванда ва пардохтҳои минбаъдаи суғуртавӣ ба шаҳрвандон;
- *мутобиқати андозаи нафақаҳои суғуртавии таъминшаванда ба ҳуқуқҳои андӯшти нафақавӣ ва ҳаҷми даромади суғурташудаи шахси суғурташуда дар низоми суғуртаи ҳатмии нафақавӣ*; (ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189)
- масъулияти баробари давлат, корфармо ва шаҳрванд барои таъминоти нафақаи шаҳрванд дар пиронсолӣ, маъҷубӣ ва дигар ҳолатҳои, ки Қонуни мазкур пешбинӣ менамояд;
- мутобиқгардонии механизми шарикӣ иҷтимоӣ ва танзими бевоситаи давлатӣ дар идоракунии низоми таъминоти нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ;
- таъминоти нафақаи аз ҷониби давлат кафолатдодашуда дар ҳолатҳои, ки Қонуни мазкур муайян намудааст;
- бисёрҷанбагии манбаъҳои маблағгузорӣ ва ҳавасмандии иштироки бахши ғайридавлатӣ дар таъминоти иҷтимоӣ ва нафақавии шаҳрвандон;
- аз нав тақсим кардани маблағ дар байни шахсони суғурташуда.

Моддаи 5. Ҷалб намудани шаҳрвандон ба идораи низоми таъминоти нафақа

Ҷалб намудани шаҳрвандон ба раванди таҳиясозӣ ва татбиқи сиёсати давлатии нафақа дар Тоҷикистон тибқи меъёрҳои Қонуни Қумхурии Тоҷикистон «Дар бораи шарикӣ иҷтимоӣ, созишномаҳо ва шартномаҳои коллективӣ» ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ба танзим дароварда мешавад.

Моддаи 6. Низоми таъминоти нафақа

Дар Қумхурии Тоҷикистон **низомӣ** ягонаи таъминоти **нафақа** иборат аз намудҳои зерин амал мекунад:

- таъминоти нафақаи суғуртавӣ;
- таъминоти нафақаи давлатӣ.

Моддаи 7. Намудҳои нафақа ва таркиби онҳо

1. Мутобиқи Қонуни мазкур намудҳои зерини нафақаҳои суғуртавӣ таъин ва пардохт карда мешаванд:

- нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол;
- нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маъҷубӣ;
- нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маҳрум шудан аз саробон.

2. Таркиби нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол ва маъҷубӣ аз қисмҳои, суғуртавӣ ва захиравӣ иборат мебошад.

3. Қисми суғуртавии нафақа – қисми асосии нафақа, ки, вобаста ба ҳаҷми **сармоҷи шартии нафақавӣ**, ки дар низоми суғуртаи ҳатмии нафақавӣ ба қайд гирифта шудаанд, ба шахси суғурташуда муқаррар карда мешавад. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**
4. Қисми захиравии нафақа – қисми нафақаи суғуртавӣ, ки вобаста аз ҳаҷми захираҳои инфиродии нафақавии шахси суғурташуда муқаррар гардида, аз рӯи маълумоти дар қисми махсуси суратҳисоби инфиродии шахси суғурташуда мавҷудбуда ҳисоб карда шудааст. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**
5. Нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маҳрум шудан аз саробон аз қисми суғуртавӣ иборат мебошад.
6. Мутобиқи Қонуни мазкур намудҳои зерини нафақаҳои давлатӣ таъин ва пардохт карда мешаванд:
- нафақаи иҷтимоӣ аз рӯи синну сол;
 - нафақаи иҷтимоӣ аз рӯи маъҷубӣ;
 - нафақаи иҷтимоӣ аз рӯи маҳрум шудан аз саробон.
- (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**
7. Нафақаҳои давлатӣ аз ҳисоби бучети давлатӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур пардохт карда мешаванд. **(ҚЧТ аз 28.12.12с., №909; аз 18.03.15с., №1189)**

Моддаи 8. Ҳуқуқ ба интихоби нафақа

Ба шахсоне, ки дар як вақт ҳуқуқи гирифтани якчанд намуди нафақаро доранд, аз рӯи интихобашон як намуди нафақа таъин карда мешавад. **(ҚЧТ аз 28.12.12с., №909; аз 18.03.15с., №1189)**

Моддаи 9. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи таъминоти нафақа

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи таъминоти нафақа салоҳият, вазифа ва сохтори мақомоти ваколатдори давлатиро, ки суғуртаи ҳатмии нафақавӣ, таъин, индексатсия, пардохт ва дастрас кардани нафақаҳоро таъмин менамоянд, муайян мекунад. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

Моддаи 10. Салоҳияти мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа

- Ба салоҳияти мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа инҳо мансубанд:
- ташкили таъин ва пардохти нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ;
 - нигоҳдории маблағи барои пардохти нафақаҳо пешбинишуда, аз ҷумла саҳмҳои суғуртавии нафақавӣ, захираҳои нафақавӣ ва даромад аз нигоҳдории онҳо, маблағҳои бучети давлатӣ, ки барои пардохти нафақа ва кӯмакпулиҳо пешбинӣ гардидаанд;
 - пешбурди суратҳисобҳои шахсони суғурташуда инфиродӣ; **(ҚЧТ аз 28.12.12с., №909; аз 18.03.15с., №1189)**
 - муайян намудани андозаи сармоҷи шартии нафақавӣ, ҳаҷми маблағҳои захирашудаи дар суратҳисобҳои инфиродии шахсони суғурташуда бақайдгирифташуда ва дар асоси онҳо таҳия намудани дурнамои талабот ба маблағҳо барои пардохти нафақаҳои суғуртавӣ; **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**
 - ҳисоб ва муайян намудани андозаи нафақаи суғуртавӣ ва давлатӣ.

БОБИ 2.

ТАЪМИНОТИ НАФАҚАИ СУҒУРТАВӢ

Моддаи 11. Ташаккул ва таъминоти нафақаи суғуртавӣ

1. Нафақаи суғуртавӣ ба шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванди ба таври доимӣ дар ҷумҳурӣ истиқоматдошта, ки дар низоми суғуртаи ҳатмии нафақавӣ ба қайд гирифта шудаанд, таъин ва пардохт карда мешавад. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**
2. Пардохти саҳмҳои суғуртавӣ барои нафақаи суғуртавӣ ҳатмӣ буда, аз ибтидои фаъолияти меҳнатӣ оғоз мегардад. **(ҚЧТ аз 28.12.12с., №909)**
3. Шартҳо ва тартиби суғуртаи ҳатмии нафақавиро қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим менамояд.

Моддаи 12. Тартиби муайян намудани андозаи нафақаи заминавӣ

1. Андозаи нафақаи заминавиро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд. **(ҚЧТ аз 28.12.12с., №909)**

2. Андозаи нафақаи заминавӣ ба истиқоматкунандагони ноҳияҳое, ки ба музди меҳнаташон тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон коэффитсиенти ноҳиявӣ муқаррар гардидааст, дар тамоми давраи зиндагӣ дар ин ноҳияҳо бо истифодаи коэффитсиенти ноҳиявии муқарраршуда муайян карда мешавад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 13. Шартҳои таъини нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол

1. Нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол барои мардҳо ҳангоми расидан ба синни 63 ва барои занҳо ҳангоми расидан ба синни 58 аз рӯи шартҳои зерин таъин карда мешавад:

- иҷрои уҳдадориҳо оид ба пардохти саҳмҳои суғуртавӣ аз ҷониби суғуртакунандаҳо (корфармоён), бевосита аз ҷониби худи шахсони суғурташаванда ё ба ҷойи онҳо;

- мавҷуд будани собиқаи суғуртавии на камтар аз 300 моҳ барои мардҳо ва на камтар аз 240 моҳ барои занҳо.

2. Ба шахсоне, ки дар ноҳияи Мурғоби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон кор кардаанд ва доимӣ истиқомат мекунанд, нафақаҳои суғуртавӣ аз рӯи синну сол таъин карда мешаванд:

- ба мардҳо - пас аз расидан ба синни 53 ва дар сураати доштани собиқаи суғуртавии на камтар аз 240 моҳ;

- ба занҳо - пас аз расидан ба синни 48 ва дар сураати доштани собиқаи суғуртавии на камтар аз 180 моҳ.

3. Ба нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол бо истифодаи имтиёзҳо шахсони зерин ҳуқуқ доранд:

а) шахсоне, ки дар ноҳияи Мурғоби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон кор кардаанд:

- мардҳо - пас аз расидан ба синни 58 ва дар сураати доштани собиқаи суғуртавии на камтар аз 300 моҳ ва на камтар аз 120 моҳи он дар ноҳияи Мурғоб;

- занҳо - пас аз расидан ба синни 53 ва дар сураати доштани собиқаи суғуртавии на камтар аз 240 моҳ ва на камтар аз 96 моҳи он дар ноҳияи Мурғоб;

б) шахсони гирифтори касалиҳои нанизми гипофизарӣ (лилипутьҳо) ва паканаҳои номутаносиб:

- мардҳо - пас аз расидан ба синни 48 ва дар сураати доштани собиқаи суғуртавии на камтар аз 240 моҳ;

- занҳо - пас аз расидан ба синни 43 ва дар сураати доштани собиқаи суғуртавии на камтар аз 180 моҳ;

в) маъҷубони гурӯҳи I аз рӯи биной:

- мардҳо - пас аз расидан ба синни 53 ва дар сураати доштани собиқаи суғуртавии на камтар аз 180 моҳ;

- занҳо - пас аз расидан ба синни 43 ва дар сураати доштани собиқаи суғуртавии на камтар аз 120 моҳ;

г) иштирокчиёни рафъи оқибатҳои садамаи Неругоҳи барқи атомии Чернобил:

- мардҳо - пас аз расидан ба синни 58 ва дар сураати доштани собиқаи суғуртавии на камтар аз 300 моҳ;

- занҳо - пас аз расидан ба синни 53 ва дар сураати доштани собиқаи суғуртавии на камтар аз 240 моҳ;

д) занҳое, ки 5 ва зиёда аз он кӯдак таваллуд карда, онҳоро то ба синни 8 тарбия намудаанд ё кӯдаки маъҷуб доранд ва ўро низ то ин синну сол тарбия намудаанд, дар сураати собиқаи суғуртавии на камтар аз 240 моҳ доштан ҳуқуқи ба нафақа баромаданро пас аз расидан ба синни 53 доранд;

е) занҳое, ки дар ноҳияи Мурғоби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон кор ва доимӣ истиқомат карда, 5 ва зиёда аз он кӯдак таваллуд карда, онҳоро то ба синни 8 тарбия намудаанд ё кӯдаки маъҷуб дошта, ўро низ то ин синну сол тарбия намудаанд, дар сураати собиқаи суғуртавии на камтар аз 180 моҳ доштан ҳуқуқи ба нафақа баромаданро пас аз расидан ба синни 43 доранд.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 14. Шартҳои таъини нафақаи суғуртавӣ бо собиқаи суғуртавии нопурра

1. Нафақаи суғуртавӣ бо собиқаи нопурраи суғуртавӣ, ба истиснои шахсони дар қисми 3 моддаи 13 Қонуни мазкур пешбинишуда, ба шахсоне, ки на камтар аз 60 моҳ собиқаи суғуртавӣ доранд, таъин карда мешавад.

Ба шахсоне, ки дар қисми 3 моддаи 13 Қонуни мазкур пешбинӣ шудаанд, нафақаи суғуртавӣ бо собиқаи нопурраи суғуртавӣ ба мардҳо - ҳангоми расидан ба синни 63 ва ба занҳо - ҳангоми расидан ба синни 58 таъин карда мешавад.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

2. Нафақаи суғуртавии нопурра ҳангоми фарорасии ҳолати суғуртавӣ мутобиқи Қонуни мазкур таъин ва пардохт карда мешавад.

Моддаи 15. Шартҳои таъини нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маъҷубӣ

1. Нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маъҷубӣ ҳангоми фарорасии гурӯҳҳои I, II ё III маъҷубӣ, бо назардошти дараҷаи гум кардани қобилияти меҳнатӣ, ки мақомоти ваколатдори давлатӣ муқаррар кардааст, таъин карда мешавад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

2. Нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маъҷубӣ новобаста ба сабабҳои маъҷубшавӣ, давом ёфтани фаъолияти меҳнати маъҷуб, инчунин новобаста ба он, ки маъҷубӣ ҳангоми кор, то фарорасии вақти кор ё баъди хотима ёфтани кор расидааст, таъин карда мешавад.
3. Барои таъин намудани нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маъҷубӣ собиқаи суғуртавии на камтар аз 60-моҳа зарур мебошад.
4. *Нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маъҷубӣ барои давраи муқаррарнамудаи мақомоти ваколатдори давлатӣ таъин карда мешавад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)*
5. Дар ҳолати вучуд доштани захираи нафақавӣ дар суратҳисоби махсуси *инфиродии* шахси суғурташуда, ки маъҷуб доништа шудааст, қисми захиравии нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маъҷубӣ баъд аз расидани ӯ ба синни *муқарраршудаи* нафақавӣ муқаррар карда мешавад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 16. Шартҳои таъини нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маҳрум шудан аз саробон

1. Ба нафақа аз рӯи маҳрум шудан аз саробон аъзои ғайриқобили меҳнати оилаи саробони фавтида, ки дар таъминоти ӯ қарор доштанд, ҳуқуқ доранд. Оилаи саробони бе ному нишон гумшуда ба оилаи саробонаш фавтида баробар доништа мешавад, ба шарте, ки бе ному нишон гум шудани саробон бо тартиби муқарраргардидаи қонунгузори *Чумхурии Тоҷикистон* эътироф шуда бошад.
2. Аъзои ғайриқобили меҳнати саробони фавтидаи оила инҳо эътироф карда мешаванд:
 - фарзандон, бародарон, хоҳарон ва наберагони ноболиғе, ки падару модари қобили меҳнат надоранд ва дар шӯъбаи рӯзонаи муассисаҳои таълимии тамоми намудҳо, новобаста ба шакли ташкилию ҳуқуқӣ, ба истиснои муассисаҳои таълимии маълумоти иловагӣ таҳсил менамоянд, то анҷом додани таҳсил, аммо на калонтар аз синни 23 ё калонтар аз ин синну сол, агар онҳо то расидан ба синни 18 маъҷуб гардида бошанд;
 - падар ё модар, бобо ё бибии саробони фавтида, новобаста ба синну сол ва қобилияти меҳнатӣ, инчунин бародар, хоҳар ё фарзанди саробони фавтида, ки ба синни 18 расидааст, ба шарте, ки онҳо фарзандон, бародарон, хоҳарон ё наберагони ба синни 14 нарасидаи саробони *фавтидаро*, ки ба гирифтани нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маҳрум шудан аз саробон ҳуқуқ доранд **нигоҳубин кунанд**; (ҚЧТ аз 28.12.12с., №909)
 - падару модар ва ҳамсари саробони фавтида, ки ба синни муқаррарнамудаи моддаи 13 Қонуни мазкур расидаанд ё маъҷуб мебошанд; (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
 - бобо ва бибии саробони фавтида, ки ба синни нафақа расида, нафақаи суғуртавӣ намегиранд ё маъҷуб мебошанд ва шахси тибқи қонунгузори *Чумхурии Тоҷикистон* онҳоро таъминкунанда надоранд.
3. Аъзои оилаи саробони фавтида ба шарте дар таъмини ӯ доништа мешаванд, ки қаблан дар таъминоти пурраи ӯ қарор дошта ё аз ӯ мунтазам кӯмаке мегирифта бошанд, ки барои онҳо манбаи асосии рӯзгузаронӣ ҳисоб меёфт.
4. Падару модари ғайри қобили меҳнати саробони фавтида ба шарте ба нафақа аз рӯи маҳрум шудан аз саробон ҳуқуқ доранд, ки новобаста ба давраи баъди даргузашти саробон бе манбаи рӯзгузаронӣ монда бошанд. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
5. *Ҳамсари ғайри қобили амали саробони фавтида ба нафақа аз рӯи маҳрум шудан аз саробон дар сурате ҳуқуқ дорад, ки агар ӯ ба нигоҳубини кӯдаки маъҷуб, кӯдаки маъҷуби аз овони кӯдакии гурӯҳи I ё кӯдаки то фавти саробон ё дар давраи то панҷ сол пас аз фавти саробони фавтида корношоямгардида машғул бошад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)*
6. Аъзои оилаи саробони фавтида, ки кӯмаки ӯ барои онҳо доимӣ ва манбаи асосии рӯзгузаронӣ буд, вале худашон ҳам ягон намуди нафақа мегирифтанд, ҳуқуқ доранд, ки ба нафақа аз рӯи маҳрум шудан аз саробон гузаранд.
7. Фарзандхондагон дар баробари падару модар ва ба фарзандӣ қабулшудагон дар баробари фарзандони ҳамхун ба гирифтани нафақа аз рӯи маҳрум шудан аз саробон ҳуқуқ доранд. Фарзандони ноболиғ, ки аз рӯи маҳрум шудан аз саробон нафақа мегиранд, дар ҳолати ба фарзандӣ қабул шуданашон низ аз ин ҳуқуқ бенасиб намегарданд.
8. Нафақае, ки бинобар вафоти ҳамсар таъин гардидааст, баъд аз ақди никоҳи нави нафақагир ҳам боқӣ мемонад.
9. Дар сурати мавҷуд будани собиқаи камтар аз 60-моҳаи суғуртавии саробони фавтида ба оила мутобиқи Қонуни мазкур нафақаи иҷтимоӣ таъин карда мешавад.
10. Дар ҳолати фавтидани шахси суғурташуда то ба ӯ таъин гардидани нафақаи суғуртавии аз рӯи синну сол ё то бозҳисобӣ кардани андозаи нафақаи мазкур маблағи дар суратҳисоби *инфиродии* ӯ ба ҳисоб гирифташуда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори *Чумхурии Тоҷикистон* пардохт карда мешавад. (ҚЧТ аз 28.12.12с., №909)

Моддаи 17. Ҳисоби собиқаи суғуртавӣ барои таъини нафақаи суғуртавӣ

1. Барои муайян намудани ҳуқуқ ба нафақаи суғуртавӣ дар собиқаи суғуртавӣ давраҳои фаъолияти корие ба ҳисоб гирифта мешаванд, ки дар ин муддат шахси суғурташуда (ё ба ҷои ӯ) *саҳмҳои суғуртаи ҳатмии нафақавиро* супорида бошад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
2. Собиқаи суғуртавӣ аз рӯи моҳи пурра ба ҳисоб гирифта мешавад. Моҳи собиқаи суғуртавӣ моҳи тақвимие дониста мешавад, ки (барояш) шахси суғурташуда (ё ба ҷои ӯ) саҳмияи суғуртавӣ супоридааст ва маълумот дар бораи музди меҳнати (даромади) моҳи мазкур пешниҳод гардидааст.
3. Агар маълумот дар соли тақвимӣ барои 10 ва аз он зиёдтар моҳҳои суғуртавӣ пешниҳод гардида бошад, собиқаи суғуртавӣ барои соли пурра ба ҳисоб гирифта мешавад. Дар сурати барои камтар аз 10 моҳи соли тақвимӣ пешниҳод гардидани маълумот собиқаи суғуртавӣ аз рӯи маълумоти моҳҳои воқеии пешниҳодгардида ҳисоб карда мешавад.
4. Ба собиқаи суғуртавӣ *ҳангоми таъини нафақаи суғуртавӣ* дар баробари давраи корӣ ё фаъолияти, ки дар тӯли он мувофиқи тартиби муқарраргардидаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон саҳмияи суғурта супорида шудааст, инчунин *давраҳои фаъолияти* ба ҳисоб гирифта мешавад, ки дар давоми он саҳмияи суғурта супорида нашудааст, аз он ҷумла: (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
 - давраи хизмат дар сафҳои Қувваҳои Мусаллаҳ ва хизмати дигари ба он баробаркардашуда тибқи даъват;
 - давраи *гузаштани* таҳсил дар шӯъбаи рӯзонаи муассисаҳои таҳсилоти олии миёнаи махсус, дар мавриди мавҷуд будани собиқаи меҳнати (суғуртавӣ) на камтар аз панҷ соли баъди анҷоми таҳсил; (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
 - таҳсил ба ҷудошавӣ аз истеҳсолот дар курсҳои тақмили ихтисос, бозомӯзии мутахассисон, ординатура, аспирантура ва докторантура; (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
 - давраи гирифтани кӯмакпулӣ аз рӯи бекорӣ, аммо на бештар аз 24 моҳ дар тамоми давраи фаъолияти меҳнати;
 - давраи фарзандони хурдсолро нигоҳубин кардани падар ё модаре, ки муваққатан кор намекунад, аммо то ба синни 3 расидани ҳар як кӯдак *вале дар маҷмӯъ* на бештар аз 60 моҳ; (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
 - давраи дар маҳбас будани шахсоне, ки беасос ба ҷавобгарии ҷиноятӣ кашида шудаанд, беасос таъқиб гардидаанд ва баъдан сафед карда шудаанд.
5. Давомнокии давраи бе пардохти саҳмияи суғурта ба собиқаи суғуртавӣ дохилшуда дар маҷмӯъ набояд аз 60 моҳ зиёдтар бошад.
6. Собиқаи суғуртавӣ дар асоси маълумоти ба суратҳисоби инфиродии шахси суғурташуда *дар қисми махсуси* низоми суғуртаи *ҳатмии нафақавӣ* ва маълумоти пешниҳоднамудаи корфармо ё супорандаи саҳмияи суғуртавӣ *ҳангоми баҳисобгирии инфиродӣ* ҳисоб карда мешавад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 18. Тартиби тасдиқи собиқаи суғуртавӣ

1. Ҳуҷҷати асосии тасдиқкунандаи собиқаи суғуртавӣ дар давраи фаъолияти меҳнати то 1 январи соли 2013 дафтарчаи меҳнати шаҳрванд ба ҳисоб меравад.
2. Ҳуҷҷати тасдиқкунандаи собиқаи суғуртавӣ барои давраи пас аз 1 январи соли 2013 маълумоти мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа дар асоси маълумоти суратҳисоби инфиродии шахси суғурташуда ба ҳисоб меравад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
3. Бо мақсади таъини нафақаи суғуртавӣ шахси суғурташуда ба *ғайр аз дафтарчаи меҳнати (нусхаи аслӣ)*, инчунин *ҳуҷҷатеро, ки ҳамаҷун шахси суғурташуда дар низоми суғуртаи ҳатмии нафақавӣ ба қайд гирифта шудааст, пешниҳод менамояд.* (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
4. Давраҳои дар сархатҳои якум, дуюм, сеюм ва панҷуми қисми 4 моддаи 17 Қонуни мазкур номбаршуда аз рӯи ҳуҷҷатҳои пешниҳодгардидаи муассисаҳои дахлдор, бо нишон додани асос барои додани онҳо ба ҳисоби собиқаи суғуртавӣ дохил карда мешаванд.
5. Собиқаи *корӣ* (ба истиснои кор дар назди шахсони алоҳида) *барои* давраи то 1 январи соли 1999 метавонад бо муқаррароти судӣ, нишондодҳои ду нафар шоҳид ё бештар аз он муқаррар карда шавад, ба шарте, ки ҳуҷҷатҳои фаъолияти меҳнати бар асари оғози амалиёти ҳарбӣ ва офатҳои табиӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон гум шуда бошанд ва имконияти барқарор намудани онҳо мавҷуд набошад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
6. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар давраи аз 1 январи соли 1999 то 1 январи соли 2013 ҳуҷҷатҳои боэътимоди тасдиқкунандаи пардохти *саҳмҳои* суғуртавӣ дар ин давра доранд, аммо фаъолияти кории онҳо дар дафтарчаи меҳнати қайд нагардидааст, метавонанд барои ворид намудан ба собиқаи суғуртавӣ онҳоро пешниҳод намоянд. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

7. Бо (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189) хорич карда шуд

Моддаи 19. Тартиби баҳисобгирии (барқароркунии) собиқаи суғуртавӣ барои давраҳои меҳнатӣ ва хизмати давлатӣ, ки барои онҳо саҳмҳои суғуртавӣ пардохта нашудааст

1. Ҳангоми муроҷиати шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои таъини нафақа, ки қисми собиқаи меҳнатиашро хизмати давлатӣ, аз он ҷумла берун аз ҳудуди мамлакат ё фаъолият дар ташкилотҳои байналмилаалӣ ташкил медиҳад ва дар ин давра саҳмҳои суғуртавӣ пардохта нашудааст, инчунин дар ҳолатҳое, ки онҳо тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таъмини нафақаи хизматчиёни ҳарбӣ» ҳуқуқи гирифтани нафақаро пайдо накардаанд, бо мақсади дохил намудани ин давраҳо ба собиқаи суғуртавӣ ба буҷети суғуртаи иҷтимоӣ маблағи умумии ҳаққи суғуртавӣ бо ҳисоби зайл пардохта мешавад: музди миёнаи меҳнат ба теъдоди моҳҳои ба собиқаи суғуртавӣ дохилшаванда зарб зада шуда, ба тарофаи муқарраргардидаи саҳмҳои суғуртавии соли дахлдор зарб зада мешавад. (ҚЧТ аз 28.12.12с., №909)
2. Пардохти маблағи саҳмҳои суғуртавиरो барои давраи ҷунин фаъолият метавонад ҳуди шаҳрванд (ё ба ҷои ӯ корфармо) тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ намояд.

Моддаи 20. Манбаъҳои маблағгузориҳои пардохти нафақаи суғуртавӣ

1. Пардохти нафақаи суғуртавӣ аз манбаъҳои зайл маблағгузорӣ карда мешавад:
 - қисми заминавии нафақа – аз маблағи буҷети давлатӣ;
 - қисми суғуртавии нафақа – аз маблағи суғуртаи ҳатмии нафақавӣ;
 - қисми захиравӣ – аз маблағи дар қисми махсуси суратҳисоби инфиродӣ бо назардошти даромад аз сармоягузорӣ мавҷудбуда. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
2. Дар сурате, ки андозаи ҳисобишудаи нафақаҳои суғуртавӣ аз андозаи камтарини дар моддаҳои 22, 25 ва 26 Қонуни мазкур муқарраршуда кам бошад, фарқияти байни андозаи нафақаҳои суғуртавии ҳисобишуда ва андозаи камтарини муқарраршуда аз ҳисоби маблағҳои буҷети давлатӣ пардохт карда мешавад. (ҚЧТ аз 28.12.12с., №909)
3. Маблағи пардохти қисми суғуртавии нафақа аз ин ҳисоб ташаккул меёбад:
 - саҳмҳои нафақавие, ки суғуртақунандагон барои шахсони суғурташуда пардохт кардаанд;
 - маблағи саҳмҳои суғуртаи нафақавие, ки ҳуди шахсони суғурташуда пардохт намудаанд;
 - даромади сармоявӣ аз сармоягузориҳои ҷойгиркунии маблағҳои озоди суғуртавӣ. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 21. Кафолатҳои давлатии таъминоти нафақа

Ба шахсоне, ки тибқи Қонуни мазкур ба нафақаи суғуртавӣ ҳуқуқ пайдо накардаанд, давлат таъминоти нафақаи давлатиро бо тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур кафолат медиҳад.

Моддаи 22. Ҳисоби қисми суғуртавии нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

1. Дар мавриди таъин намудани нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол маълумот оид ба собиқаи суғуртавӣ, ҳаҷми сармояи шартии нафақавӣ ва андӯхти захираҳои нафақавие, ки дар қисми махсуси суратҳисоби инфиродӣ ҷамъ шудаанд, инчунин дигар маълумоте, ки мувофиқи Қонуни мазкур пешниҳод мегарданд, истифода бурда мешаванд. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
2. Нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол метавонад иловапулиҳои тибқи моддаи 39 Қонуни мазкур аз ҳисоби маблағи буҷети давлатӣ таъингардидаро дар бар гирад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
3. Барои муайян намудани андозаи қисми суғуртавии нафақа аз рӯи синну сол ҳаҷми ўҳдадорӣҳои нафақавии мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа - сармояи шартии нафақавӣ бо тартиби зерин ҳисоб карда мешавад: (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
 - ўҳдадорӣи нафақавии бо пул ифодагардида то давраи чорӣ намудани баҳисобгирии инфиродӣ тибқи муқаррароти моддаи 58 Қонуни мазкур;
 - пардохти саҳмҳои суғуртавии дар низоми баҳисобгирии инфиродӣ ба назар гирифташудаи шахси суғурташуда бо роҳи индексатсияи ҳарсолаи онҳо мутобиқи моддаи 51 Қонуни мазкур дар ҷумҳурӣ. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
4. Қисми суғуртавии нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол бо роҳи тақсим кардани маблағи сармояи шартии нафақавии шахси суғурташудаи барои нафақа муроҷиатнамуда ба шумораи моҳҳои давраи пардохти эҳтимолий, ки

то 1 январи соли 2017 ба 120 моҳ ва аз 1 январи соли 2017 ба 180 моҳ баробар мебошад, муайян карда мешавад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

5. Қисми суғуртавии нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол ба шахсоне, ки собиқаи зарурии суғуртавӣ надоранд, аз рӯи тартиби муқаррарнамудаи қисми 4 моддаи мазкур ҳисоб карда мешавад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

6. Барои шахсоне, ки собиқаи суғуртавии дар қисми 1 моддаи 13 пешбинишударо доранд, андозаи қисми суғуртавии нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол наметавонад аз андозаи 100 фоиз ва барои шахсоне, ки собиқаи суғуртавии пешбинишударо надоранд, аз андозаи 70 фоизи нафақаи заминавии муқарраршуда кам бошад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 23 бо ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189 хорич карда шуд

Моддаи 24. Зиёд намудани андозаи нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол бо сабаби ба таъхир афтодани мурочиат барои таъини нафақа

1. Ба шахсоне, ки вобаста ба фарорасии синну соли нафақавӣ тибқи моддаи 13 Қонуни мазкур ба нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол ҳуқуқ доранд, аммо фаъолияти меҳнатиро давом дода, саҳмҳои суғуртавиرو пардохт менамоянд, ҳангоми мавқуф гузоштани мурочиат барои таъини нафақаи суғуртавӣ аз ҷониби онҳо, қисми суғуртавии нафақа баъди мурочиат дар асоси маълумоти инфиродӣ бо назардошти давраи мурочиат ҳисоб карда мешавад ва тибқи шартҳои дар қадвал нишондодашуда бо кам кардани моҳҳои давраи пардохти эҳтимоли баъд бардошта мешавад: (ҚЧТ аз 28.12.12с., №909; ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

№	Миқдори солҳои пурраи мавқуф гузоштани мурочиат (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)	Давраи пардохти эҳтимоли (бо моҳ) (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
1	1	174
2	2	168
3	3	162
4	4	156
5	5	150
6	6	145
7	7	140
8	8	135
9	9	130
10	10 ва беш аз он	125

2. Моддаи мазкур нисбат ба шахсони воқеие, ки ба таъини нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол дар мавриди расидан ба синни муқарраргардидаи нафақавӣ ҳуқуқ доранд, татбиқ мегардад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 25. Ҳисоби андозаи қисми суғуртавии нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маъҷубӣ

1. Ҳисоби андозаи қисми суғуртавии нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маъҷубӣ бо тартиби пешбининамудаи моддаи 22 Қонуни мазкур амалӣ гардида, нафақа ба андозаҳои зерин таъин карда мешавад:

- ба маъҷубони гурӯҳи I – 100 фоизи қисми суғуртавии нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол;
- ба маъҷубони гурӯҳи II – 85 фоизи қисми суғуртавии нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол;
- ба маъҷубони гурӯҳи III – 70 фоизи қисми суғуртавии нафақаи суғуртавӣ аз рӯи синну сол.

2. Қисми суғуртавии нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маъҷубӣ наметавонад аз андозаҳои зерин кам бошад:

а) бо назардошти собиқаи суғуртавии пурра:

- ба маъҷубони гурӯҳи I – 150 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;
- ба маъҷубони гурӯҳи II – 125 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;
- ба маъҷубони гурӯҳи III – 100 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

б) бо назардошти собиқаи суғуртавии нопурра:

- ба маъҷубони гурӯҳи I – 100 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;
- ба маъҷубони гурӯҳи II – 85 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;
- ба маъҷубони гурӯҳи III – 70 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 26. Ҳисоби нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маҳрум шудан аз саробон

1. Нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маҳрум шудан аз саробон барои ҳар як узви оилаи бесаробонмонда, ки ба нафақа аз рӯи маҳрум шудан аз саробон ҳуқуқ дорад, бо ҳиссаи баробар (вобаста ба теъдоди аъзои оила, ки талаби гирифтани нафақаро доранд) аз нафақаи суғуртавӣ, ки саробон дар ҳолати суғуртавӣ ба гирифтани он ҳуқуқ дошт, ҳисоб карда мешавад. **(ҚЧТ аз 28.12.12с., №909)**

2. Нафақаи суғуртавӣ барои кӯдакони аз падару модар маҳрумшуда ба андозаи нафақаи суғуртавие, ки ҳар ду саробон дар ҳолати суғуртавӣ ба гирифтани он ҳуқуқ доштанд, ҳисоб карда мешавад. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

3. Нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маҳрум шудан аз саробон наметавонад аз андозаҳои зерин кам бошад:

а) бо назардошти собиқаи суғуртавии пурраи саробони фавтида:

- барои як узви корношоями оила – 100 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

- барои ду узви корношоями оила – 150 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

- барои се ва зиёда аз он узви корношоями оила – 200 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

б) бо назардошти собиқаи суғуртавии нопурраи саробони фавтида:

- барои як узви корношоями оила – 70 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

- барои ду узви корношоями оила – 105 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

- барои се ва зиёда аз он узви корношоями оила – 140 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

4. Нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маҳрум шудан аз саробон ба кӯдакони аз падару модар маҳрумшуда наметавонад аз андозаҳои зерин кам бошад:

а) бо назардошти собиқаи суғуртавии пурраи саробони фавтида:

- барои як узви корношоями оила – 150 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

- барои ду узви корношоями оила – 200 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

- барои се ва зиёда аз он аъзои корношоями оила – 250 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

б) бо назардошти собиқаи суғуртавии нопурраи саробони фавтида:

- барои як узви корношоями оила – 100 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

- барои ду узви корношоями оила – 150 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

- барои се ва зиёда аз он аъзои корношоями оила – 200 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

5. Андозаи нафақаи суғуртавӣ аз рӯи маҳрум шудан аз саробон, ки вафоти саробон бар асари иҷрои уҳдадорихои хизмати ҳарбӣ аз рӯи даъват фаро расидааст, наметавонад аз 150 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида барои ҳар як узви корношоями оила кам бошад.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

6. Бо хоҳиши яке аз аъзои оила, ки нафақа аз рӯи маҳрум шудан аз саробон мегирад, ҳиссаи ӯ аз нафақаи суғуртавии ба оила таъиншуда метавонад ҷудо карда шавад.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

БОБИ 3.

ТАЪМИНОТИ НАФАҚАИ ДАВЛАТӢ

Моддаи 27. Пардохтҳо аз рӯи таъминоти нафақаи давлатӣ

1. Таъминоти давлатии нафақа аз намудҳои зерини пардохтҳо иборат мебошад:

- нафақаи иҷтимоӣ аз рӯи синну сол;

- нафақаи иҷтимоӣ аз рӯи маъҷубӣ;

- нафақаи иҷтимоӣ аз рӯи маҳрум шудан аз саробон.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

2. Ба нафақаҳои таъингардидаи гурӯҳҳои алоҳидаи шаҳрвандон аз ҳисоби маблағи буҷети маҳаллӣ вобаста ба имкониятҳои молиявии мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ иловапулӣ муқаррар кардан мумкин аст. **(ҚЧТ аз 28.12.12с., №909)**

Моддаи 28. Ҳуқуқ ба таъминоти нафақаи давлатӣ

Ба таъминоти нафақаи давлатӣ ҳуқуқ доранд:

- шахсоне, ки ба онҳо меъёрҳои суғуртаи ҳатмии нафақавӣ тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ нагардидаанд ва татбиқ намегарданд;

- аъзои Маҷлиси миллӣ ва вакилони Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар шахсоне, ки дар назди Ҷумҳурии Тоҷикистон хизматҳои шоён доранд;
(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 29 бо ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189 хориҷ карда шуд.

Моддаи 30. Ҳуқуқ ба нафақаи иҷтимоӣ

1. Ба нафақаи иҷтимоӣ шахсоне ҳуқуқ доранд, ки тибқи Қонуни мазкур ба нафақаи суғуртавӣ ҳуқуқ надоранд, аз ҷумла:

- маъҷубони гурӯҳҳои I, II ва III, аз ҷумла маъҷубон аз овони кӯдакӣ;
- кӯдакон ва наврасоне, ки то синни 18 (барои донишҷӯёни муассисаҳои таълимии шакли рӯзона то синни 23) аз як ё ҳарду саробон маҳрум шудаанд ва мувофиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи гирифтани нафақаи суғуртавии бо сабаби маҳрум шудан аз саробонро надоранд *ва кӯдакони маъҷуби то 18 – сола*; **(ҚЧТ аз 28.12.12с., №909)**

- шахсоне, ки ба синну соли пешбиниамудаи қисми 1 моддаи 13 Қонуни мазкур расидаанд; **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

- хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро аз рӯи даъват адо намудаанд ва мувофиқи Қонуни мазкур ҳуқуқи гирифтани нафақаи суғуртавиرو надоранд. **(ҚЧТ аз 28.12.12с., №909)**

Номгуи нишондодҳои тиббие, ки ба кӯдакони маъҷуби то 18-сола ҳуқуқи гирифтани нафақаи иҷтимоӣ медиҳанд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

2. Шахсоне, ки доимӣ дар ноҳияи Мурғоби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон истиқомат мекунанд ва мувофиқи Қонуни мазкур ҳуқуқи гирифтани нафақаи суғуртавиرو надоранд, нафақаи иҷтимоӣ ба онҳо дар сурати расидан ба синни 58 ва 53 (мутаносибан мардҳо ва занҳо) таъин ва пардохт мешавад.

Моддаи 31. Андозаи нафақаҳои иҷтимоӣ

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

1. Нафақаҳои иҷтимоӣ ба шахсоне, ки ҳуқуқи гирифтани онҳоро доранд, ба андозаҳои зерин таъин карда мешаванд:

а) нафақаи иҷтимоӣ аз рӯи синну сол - 60 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

б) нафақаи иҷтимоӣ аз рӯи маъҷубӣ:

- ба маъҷубони гурӯҳи I ва маъҷубони гурӯҳҳои I ва II аз овони кӯдакӣ, кӯдакони маъҷуби то 18-сола – 100 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

- ба маъҷубони гурӯҳҳои II ва III, маъҷубони гурӯҳи III аз овони кӯдакӣ – 60 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

в) нафақаи иҷтимоӣ аз рӯи маҳрум шудан аз саробон:

- ба кӯдакони то 18-сола, ки аз падар ё модар маҳрум шудаанд (донишҷӯёни муассисаҳои таълимии шакли рӯзона–то хатми таълимгоҳҳои мазкур, вале на калонтар аз синни 23), барои як кӯдак – 60 фоиз, барои ду кӯдак – 90 фоиз, барои се ва зиёда аз он кӯдак – 120 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

- ба кӯдаконе, ки аз падару модар маҳрум шудаанд (донишҷӯёни муассисаҳои таълимии шакли рӯзона–то хатми таълимгоҳҳои мазкур, вале на калонтар аз синни 23), барои як кӯдак - 100 фоиз, барои ду кӯдак - 150 фоиз, барои се ва зиёда аз он кӯдак - 200 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида;

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

2. Нафақаи иҷтимоӣ аз рӯи маъҷубӣ дар натиҷаи осеби ҳарбӣ ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро аз рӯи даъват адо намудаанд, ба андозаи зерин таъин карда мешавад:

- барои маъҷубони гурӯҳҳои I ва II - ба андозаи 100 фоизи нафақаи заминавии муқарраргардида;

- барои маъҷубони гурӯҳи III - ба андозаи 80 фоизи нафақаи заминавии муқарраргардида. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

Нафақаи иҷтимоӣ бо сабаби маҳрум шудан аз саробон ба ҳар як узви гайриқобили меҳнати оилаи хизматчиӣ ҳарбии фаотида, ки хизмати ҳарбиро аз рӯи даъват адо намудааст, ба андозаи 100 фоизи нафақаи заминавии муқарраршуда таъин карда мешавад. **(ҚЧТ аз 28.12.12с., №909; ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

3. Андозаи нафақаҳои иҷтимоӣ ба истиқоматкунандагони ноҳияҳое, ки ба музди меҳнаташон тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон коэффитсиенти ноҳиявӣ муқаррар гардидааст, дар тамоми давраи зиндагӣ дар ин ноҳияҳо бо истифодаи коэффитсиенти ноҳиявии муқарраршуда муайян карда мешавад.

Моддаи 32. Тартиби таъин кардани нафақаҳои иҷтимоӣ

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

1. Таъин кардан, *бозҳисоби нафақаҳои иҷтимоӣ*, ва аз як намуд ба намуди дигар гузаронидани он аз тарафи мақомоти ваколатдори давлатӣ *дар соҳаи таъминоти нафақа* амалӣ мегардад. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**
2. Барои таъин кардани **нафақаи** иҷтимоӣ шаҳрванд ба мақомоти ваколатдори *давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа* дар маҳалли зисте, ки расман ба қайд гирифта шудааст, бо ариза муроҷиат менамояд. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**
3. Мақомоти ваколатдори давлатӣ *дар соҳаи таъминоти нафақа* вазифадор аст, ки шартҳои таъин намудани нафақаҳои иҷтимоиро ба шаҳрвандон пурра фаҳмонад, инчунин ба чамъ овардани ҳуҷҷатҳои зарурӣ ба онҳо мусоидат намояд.
4. Мақомоти ваколатдори давлатӣ *дар соҳаи таъминоти нафақа* ҳуқуқ дорад, ки аз аризадиханда ва ё шахсе, ки ўро намояндагӣ мекунад, пешниҳод кардани ҳуҷҷатҳои заруриро барои муқаррар намудани нафақаҳои иҷтимоӣ талаб намояд, дар ҳолатҳои зарурӣ санҷиши мутақобила гузаронад, санҷиши воқеият ва асоснокии ҳуҷҷатҳоро анҷом диҳад. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**
5. Ҳуҷҷатҳо барои муқаррар намудани нафақаи иҷтимоӣ аз тарафи мақомоти ваколатдори давлатӣ *дар соҳаи таъминоти нафақа* дар давоми **сӣ** рӯзи бақайдгирии ариза баррасӣ карда мешаванд.
6. Ҳангоми таъин намудани нафақаҳои иҷтимоӣ қарори дахлдори мақомоти ваколатдори давлатӣ *дар соҳаи таъминоти нафақа* **қабул карда**, ба шаҳрвандон шаҳодатномаи шаклаш муқарраргардида дода мешавад.
7. Дар сурати рад шудани таъини нафақа ҷавоби хаттӣ бо нишон додани сабабҳои он ба аризадиханда пешниҳод мешавад.
8. Нафақаи иҷтимоӣ вобаста ба тайғир ёфтани дараҷаи маҳдудияти қобилияти корӣ, сабабҳои маъҷубӣ, шумораи аъзои корношоями оилаи саробони Ҷавидида (ҳалокгардида), дар сурати аз як намуд ба намуди дигар гузаронидани нафақаҳои иҷтимоӣ, инчунин дар дигар ҳолатҳое, ки **Қонуни мазкур** пешбинӣ намудааст, аз нав дида баромада мешавад.
9. Номгӯи ҳуҷҷатҳое, ки барои таъини нафақаи иҷтимоӣ заруранд, аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ *дар соҳаи таъминоти нафақа* муайян карда мешаванд.
10. Шаҳрвандон метавонанд аз қарори мақомоти ваколатдори давлатӣ *дар соҳаи таъминоти нафақа* ба мақомоти судӣ шикоят намоянд.

Моддаи 33 бо ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189 хориҷ карда шуд

Моддаи 34 бо ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189 хориҷ карда шуд

Моддаи 35 хориҷ карда шуд

Моддаи 36 хориҷ карда шуд

Моддаи 37 хориҷ карда шуд

Моддаи 38 хориҷ карда шуд

Моддаи 39. Иловапулиҳо ба нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ

1. Ба нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ аз ҳисоби маблағҳои буҷети давлатӣ ба андозаҳои зерин иловапулиҳо муқаррар ва пардохт карда мешаванд:

а) ба андозаи 150 фоизи нафақаи заминавӣ:

- ба иштирокчиён ва маъҷубони амалиёти ҷангӣ дар қаламрави давлатҳои дигар; **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

- ба иштирокчиён ва маъҷубони рафъи оқибати садамаи Нерӯгоҳи барқи атомии Чернобил ва минтақаҳои дигари ошудагии радиоактивӣ;

- ба маъҷубони гурӯҳи I, ки маъҷубиашон ҳангоми иҷрои уҳдадориҳои хизмати ҳарбӣ аз рӯи даъват фаро расидааст; **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

б) ба андозаи 100 фоизи нафақаи заминавӣ:

- ба шахсоне, ки дар ноҳияи Мурғоби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон доимӣ истиқомат мекунанд; **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

- ба шахсоне, ки на камтар аз 15 сол собиқаи хизмати давлатӣ доранд; **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

в) ба андозаи 50 фоизи нафақаи заминавӣ:

- ба маъҷубони гурӯҳи I ва гурӯҳҳои I ва II аз овони кӯдакӣ, ки кор намеkunанд; **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

- кӯдакони маъҷуби то 18-сола **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

- ба маъҷубони гурӯҳи II, ки кор намеkunанд ва маъҷубиашон дар натиҷаи иҷрои уҳдадориҳои хизмати ҳарбӣ аз рӯи даъват ба амал омадааст. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

2. Шахсоне, ки бо муқофотҳои давлатӣ сарфароз гардидаанд, мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи муқофотҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон" ҳуқуқи гирифтани иловапулӣ ба нафақаҳоро доранд.

БОБИ 4.

**ТАЪИН, БОЗҲИСОБӢ, АЗ ЯК НАМУД БА НАМУДИ ДИГАР ГУЗАРОНИДАН, ИНДЕКСАТСИЯ,
ПАРДОХТ ВА ДАСТРАС НАМУДАНИ НАФАҚА**

Моддаи 40. Тартиби таъин ва пардохти нафақа

Тартиби таъин ва пардохти нафақаҳоро мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа муайян менамояд. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 41. Тартиби мурочиат барои таъини нафақа

1. Ариза барои таъини нафақа ба шахси суғурташуда ё узви оилаи ӯ бо замимаи ҳуҷҷатҳои зарурӣ, шаҳодатномаи суғуртаи нафақавӣ бо қайди рақами инфиродии шахси аз ҷониби суғурташаванда ё корфармо ба сохтори дахлдори мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа дар ҷойи зисти шахси суғурташуда пешниҳод мегардад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

2. Барои таъини нафақавӣ суғуртавӣ пешниҳоди ҳуҷҷатҳои зерин зарур аст:

- ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсият;
- дафтарчаи меҳнатӣ ё дигар ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи собиқайи корӣ ва собиқайи суғуртавӣ, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст;
- нусхаи шаҳодатнома дар бораи додани рақами мушаххаси суғуртавӣ;
- дар ҳолатҳои зарурӣ, ҳуҷҷатҳои дигари тасдиқкунандаи ҳуқуқ ба нафақа.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

3. Мақомоти ваколатдори давлатӣ, ки таъминоти нафақаро амалӣ мекунад, ҳуқуқ дорад аз шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳоеро, ки барои таъини нафақа заруранд, талаб намояд, инчунин асоснокии дода шудани онҳоро санҷад.

4. Мӯҳлат барои таъини нафақа як моҳ пеш аз пайдо шудани ҳуқуқ ё дар муҳлати дилхоҳ баъди пайдо гардидани ҳуқуқ барои гирифтани он муқаррар карда мешавад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

5. Сохтори дахлдори мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа дар муддати 30 рӯзи баъди қабули ариза масъалаи таъини нафақаро баррасӣ намуда, қарор мебарорад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

6. Ҳангоми рад гардидани ариза дар бораи таъини нафақа дар қарор сабабҳои рад гардидани таъини нафақа пурра нишон дода мешаванд. Сохтори дахлдори мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа вазифадор аст, ки дар давоми 10 рӯзи баъди қабули чунин қарор аз натиҷаи он аризадихандаро огоҳ намояд. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

7. Тартиби мурочиат барои таъини нафақа ва пешбурди ҳуҷҷатҳои нафақавиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

Моддаи 42. Мӯҳлати таъин ва пардохти нафақа

1. Нафақа аз рӯи синну сол якумра таъин мегардад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

2. Нафақа аз рӯи маъҷубӣ барои давраи корношоямии шахс, ки мақомоти ваколатдори давлатӣ муқаррар намудааст, таъин карда мешавад.

3. Нафақа аз рӯи маҳрум шудан аз саробон ба мӯҳлате, ки тӯли он узви оила корношоям доништа мешавад, таъин мегардад.

4. Нафақа аз рӯи мурочиат, аммо на пештар аз ҳуқуқдор шудан ба гирифтани нафақа, ба истиснои ҳолатҳои зерин таъин карда мешавад: (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

- нафақа аз рӯи синну сол аз рӯзи ҳуқуқ пайдо намудан ба нафақа, агар мурочиат барои таъини нафақа на дертар аз се моҳ пас аз пайдо намудани ҳуқуқ ба нафақа сурат гирифта бошад, таъин мегардад; (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

- нафақа аз рӯи маъҷубӣ аз рӯзи муқаррар гардидани гурӯҳи маъҷубӣ, ки онро мақомоти ваколатдори давлатӣ муайян намудааст, дар ҳолате, ки мурочиат на дертар аз се моҳи баъди рӯзи маъҷубии муқарраргардида сурат гирифта бошад, таъин мегардад;

- нафақа аз рӯи маҳрум шудан аз саробон аз рӯзи пайдо шудани ҳодисаи суғуртавӣ (фавти саробон), ки барои нафақа ҳуқуқ медиҳад, дар ҳолате, ки мурочиат на дертар аз 6 моҳи баъди фавти саробон сурат гирифтааст, таъин карда мешавад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Дар дигар ҳолатҳо нафақа аз рӯи мурочиат таъин мегардад.

Дар ҳар сурат, бозҳисобӣ метавонад амалӣ карда шавад, агар нафақагир на камтар аз 24 моҳ пас аз таъини нафақа фаъолияти меҳнатиширо идома дода бошад.

Дар мавриди ҳисоб намудани андозаи нафақаи сугуртавӣ шумораи моҳҳои давраи пардохти эҳтимолии дар қисми 1 моддаи 24 Қонуни мазкур пешбинигардида истифода карда мешавад.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 47 бо ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189 хориҷ карда шуд.

Моддаи 48. Пардохт ва дастрас намудани нафақа

1. Нафақаро мақомоти ваколатдори давлатии ҷои истиқомати шахси барои нафақа мурочиаткарда пардохт ва дастрас менамояд. Дар мавриди дигар шудани ҷои истиқомати нафақагир нафақа дар ҷои истиқомати нав, дар асоси асноди нафақавӣ ва ҳуҷҷатҳои бақайдгирӣ, ки бо тартиби муқарраргардида аз ҷониби мақомоти бақайдгирӣ дода шудаанд, дастрас ва пардохт карда мешавад. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

2. Нафақа шахсан ба нафақагир пардохт карда мешавад ё ба суратҳисоби бонкӣ, ки дар аризаи нафақагир нишон дода шудааст, гузаронида мешавад. Ҳангоми гузаронидани нафақа ба суратҳисоби бонкӣ, мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа вазифадоранд ҳар сол як маротиба ҳолатҳои аз тарафи бонк пардохт гардидани маблағи гузаронидашударо муқоиса намоянд. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

3. Нафақа, новобаста ба гирифтани музди меҳнат ва дигар даромадҳо, бе маҳдудият пардохт карда мешавад. **(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)**

4. Нафақа аз рӯи маҳрум шудан аз саробон ба кӯдаконе, ки аз падару модар маҳрум шудаанд ва ё модари яккаву танҳоияшон вафот кардааст, инчунин дигар кӯдаконе, ки бе парастории падару модар мондаанд ва дар таъминоти пурраи давлатӣ мебошанд, ба андозаи пурра пардохт карда мешавад.

Ба кӯдаконе, ки аз падар ё модар маҳрум гардида, дар таъминоти пурраи давлатӣ мебошанд, нафақа аз рӯи маҳрум шудан аз саробон ба андозаи 50 фоизи нафақаи таъингардида, вале на камтар аз 25 фоизи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида пардохт карда мешавад.

Тартиби пардохти нафақа ба кӯдаконе, ки дар таъминоти пурраи давлатӣ мебошанд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

5. Ба нафақагироне, ки дар муассисаҳои давлатии статсионари хизматрасонии иҷтимоӣ дар таъминоти пурраи давлатӣ мебошанд, нафақаи сугуртавӣ ба андозаи 20 фоизи нафақаи таъингардида, аммо на камтар аз 30 фоизи нафақаи заминавии муқарраргардида, нафақаи иҷтимоӣ ба андозаи 10 фоизи нафақаи таъингардида, аммо на камтар аз 30 фоизи нафақаи заминавии муқарраргардида, пардохт карда мешаванд.

Тартиби пардохти нафақа ба нафақагироне, ки дар муассисаҳои давлатии статсионари хизматрасонии иҷтимоӣ дар таъминоти пурраи давлатӣ мебошанд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

6. Ба нафақагироне, ки дар муассисаҳои ислоҳӣ қарор доранд, нафақа ба андозаи пурра бо тартибе, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа ва мақомоти адлия муайян карда шудааст, пардохт карда мешавад.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

7. Нафақа метавонад дар асоси ваколатномае, ки бо тартиби муқарраргардида дода шудааст, ба муҳлати на зиёда аз шаш моҳ пардохт карда шавад.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

8. Пардохти нафақа метавонад бо қарори сохтори дахлдори мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа ё қарори суд дар ҳолатҳои зерин то муайян намудани ҳолатҳои бавуқӯъомада боздошт карда шавад:

- таъйини нафақа дар асоси ҳуҷҷатҳои дорои маълумоти носоҳеҳ;

- нагирифтани нафақаи ба мақомоти ваколатдор оид ба пардохти нафақа гузаронидашуда зиёда аз шаш моҳ;

- фавти нафақагир.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

9. Пардохти нафақа ҳангоми фавти нафақагир дар асоси маълумоти мақомоти сабти асноди ҳолати шахрвандӣ, ки дар муҳлати то даҳ рӯз пас аз рӯзи бақайдгирии фавти нафақагир ба сохтори дахлдори мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа маълумот пешниҳод менамояд, қатъ карда мешавад.

Маълумот дар бораи фавти нафақагир аз рӯи шакле, ки бо қарори муштарак мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа ва адлия тасдиқ карда мешавад, пешниҳод мегардад.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

10. Маблағи нафақаи нафақагир, ки бо сабаби фавти ӯ пардохт нагардидааст, то ҳуди рӯзи вафотаи ҳисоб карда шуда, ба аъзои оилаи ӯ, ки якҷоя бо нафақагир зиндагӣ мекард, пардохт карда мешавад.

Дар сурати мавҷуд набудани аъзои оила, ки бо нафақагир якҷоя зиндагӣ мекарданд, маблағи пардохтанишудаи нафақа ба мерос гузаронида мешавад.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 49. Боздошти нафақа

1. Нафақа метавонад дар асоси санадҳои судӣ (дар қисмати ситонидани **молу мулк**), муқаррароти идораҳои нотариалӣ ва дигар қарорхое, ки мувофиқи қонунгузори **Чумхурии Тоҷикистон** бо тартиби барои иҷро қарорҳои суд муқарраргардида ба иҷро мерасанд, **боздошта** шавад.

2. Андозаи боздошти нафақа аз маблағи ба нафақахӯр барои пардохт ҳисобкардашуда, ҳисоб карда мешавад.

3. Барои таъмини аъзои оила (алиментҳо), ҷуброни зарари ба молу мулки ташкилоту корхонаҳо, маъҷуб қардан ё дигар хел осеб расонидан ба саломатӣ, инчунин бо сабаби фавти саробон, дар ҳолатҳои пешбиниқардаи қонунгузори **Чумхурии Тоҷикистон** барои бозгардонидани маблағи зиёдирифта на бештар аз 50 фоизи нафақа боздошт шуда метавонад.

4. Дар тамоми ҳолатҳои боздошти нафақа барои нафақахӯрон на камтар аз 50 фоизи нафақаашон монанда мешавад.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 50. Тартиби пардохти нафақаи шахсоне, ки ба берун аз ҳудуди Чумхурии Тоҷикистон барои истиқомати доимӣ кӯчидаанд

1. Нафақаи тибқи Қонуни мазкур таъингардида ба шахсоне, ки ҷои зисти доимиашонро берун аз **Чумхурии Тоҷикистон** интиҳоб мекунанд, новобаста ба нигоҳ доштан ё тағйир додани шахрвандӣ бо тартиби зерин пардохт карда мешавад:

- ба шахсоне, ки нафақаи давлатӣ барояшон дар асоси Қонуни мазкур таъин шуда бошад, он дар асоси хабарнома дар бораи кӯч бастанӣ шахс аз ҳудуди **Чумхурии Тоҷикистон** якбора барои шаш моҳи оянда пардохта, баъди он қатъ карда мешавад;

- ба шахсоне, ки нафақаи **суғуртавӣ** мегиранд, пардохти нафақаи онҳо ба андозаи қисмҳои суғуртавӣ ва захиравии он дар ҷои истиқомати нав давом меёбад. Дар ин маврид хароҷоти интиқоли маблағи нафақа аз ҳисоби гирандагони нафақа аст. Тартиби ба хорича интиқол додани маблағи нафақаро **Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон** муқаррар менамояд. **(ҚЧТ аз 28.12.12с. №909)**

2. Агар тибқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки **Чумхурии Тоҷикистон** эътироф намудааст, дар хорича қоидаҳои дигари пардохти нафақа пешбинӣ гардида бошанд, қоидаҳои муқарраргардидаи ин санадҳо мавриди амал қарор мегиранд.

Моддаи 51. Индексатсияи сармояи шартии нафақавӣ ва нафақаҳо

1. Сармояи шартии нафақавӣ, ки дар суратҳисоби инфиродии шахси суғурташуда инъикос ёфтааст, ҳар сол бо тартиби зерин индексатсия карда мешавад:

- барои давраи аз 1 январи соли 1999 то 1 январи соли 2013—мутобиқи сатҳи афзоиши солони музди миёнаи моҳонаи меҳнат дар **Чумхурӣ**, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба омор муайян гардидааст;

- барои давраи пас аз 1 январи соли 2013—мутобиқи сатҳи солони индекси нархҳои истеъмолӣ, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба омор муайян карда мешавад.

Сармояи шартии нафақавӣ, ки мувофиқи моддаи 58 Қонуни мазкур барои давраи фаъолияти меҳнатӣ то 1 январи соли 1999 муайян карда шуда, ба ҳолати 1 январи соли 2013 дар суратҳисоби инфиродии шахси суғурташуда инъикос ёфтааст, шурӯъ аз 1 январи соли 2014 ҳар сол индексатсия карда мешавад.

2. Нафақаи суғуртавӣ ҳар сол на камтар аз як маротиба мутобиқи сатҳи индекси нархҳои истеъмолӣ, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба омор муайян мегардад, индексатсия карда мешавад.

3. Тартиби индексатсияи нафақаҳо ва сармояи шартии нафақавӣ аз ҷониби **Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон** муайян карда мешавад.

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

БОБИ 5.

НАМУДҲОИ ДИГАРИ ТАЪМИНОТИ НАФАҚАВӢ

Моддаи 52. Таъминоти ғайридавлатии нафақавӣ

Дар баробари суғуртаи ҳатмии давлатӣ шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъминоти ғайридавлатии нафақавӣ ҳуқуқ доранд. Тартиби амалӣ кардани таъминоти ғайридавлатии нафақавӣ, ташкили фондҳои ғайридавлатии нафақа ва пардохтҳои нафақавӣ аз ин фондҳоро қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим менамояд.

Моддаи 53. Таъминоти нафақавии касбӣ

1. Бо мақсади таъминоти нафақавии касбии шахсоне, ки рӯзи пурраи корӣ ба корҳои зеризаминӣ, корҳои дорои шароити махсусан зарарнок ва махсусан вазнин, зарарноку вазнин, инчунин ба корҳои дорои шароити махсуси меҳнат машғул мебошанд, корфармо ӯҳдадор аст, ки дар давраи иҷрои чунин корҳо пардохти саҳмҳоро барои суғуртаи ҳатмии нафақавии касбӣ то таъини нафақаи касбӣ таъмин намояд. Шартҳо ва тартиби суғуртаи ҳатмии нафақавии касбиро қонун муайян менамояд.
2. Тартиби таъминоти нафақавии касбӣ ва таъини нафақаҳои касбӣ, рӯйхати истеҳсолот, корҳо, касбҳо, вазифаҳо ва нишондиҳандаҳои корҳои зеризаминӣ, корҳои дорои шароити махсусан зарарнок ва махсусан вазнин, зарарноку вазнин, инчунин номгуӣ корҳо ва касбҳои дорои шароити махсуси меҳнатро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

(ҚҶТ аз 25.03.11с., №708)

БОБИ 6.

ҚИСМИ ЗАХИРАВИИ НАФАҚАИ СУҒУРТАВӢ

(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 54. Пардохти қисми захиравии нафақаи суғуртавӣ

(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189)

1. Қисми захиравии нафақаи суғуртавӣ аз ҳисоби саҳмҳои андӯхтишудаи нафақавии шахсоне, ки дар қисми махсуси суғуртаи ҳисоби инфиродии маблағ доранд, ҳангоми расидан ба синни нафақавии дар моддаи 13 Қонуни мазкур пешбинишуда муқаррар карда мешавад. Асосҳои ҳуқуқи муносибатҳои марбути ташаккулёбӣ, ҷудо кардани маблағ барои андӯхти нафақавии ҷиҳати ҷудо кардани маблағ барои қисми андӯхти нафақаҳои суғуртавӣ, инчунин ҳуқуқ, вазифа ва масъулияти субъектҳо, иштирокчиёни ин муносибатҳоро қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад. **(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189)**
2. Маблағи қисми захиравии нафақаҳои суғуртавӣ бо роҳи тақсими маблағи умумии андӯхтҳои нафақавӣ, бо назардошти даромадҳо аз ҳисоби сармоягузории онҳо, ба миқдори моҳҳои давраи эҳтимолии пардохти нафақа ҳисоб карда мешавад.

Дар сурате, ки андозаи андӯхтҳои нафақавӣ аз маблағи даҳқаратаи андозаи нафақаи заминавии муқарраргардида кам бошад, қисми захиравии нафақаи суғуртавӣ ҳамчун пардохти якдафъаина муқаррар карда мешавад. **(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189)**

Моддаи 55 бо ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189 хориҷ карда шуд.

Моддаи 56. Ҳуқуқи моликият ба андӯхтҳои нафақавӣ

1. Давлат ба шахсони суғурташуда ҳуқуқи моликиятро ба маблағи дар қисми махсуси суғуртаи ҳисоби шахсии инфиродӣ дар шакли андӯхти нафақавӣ мавҷуда кафолат медиҳад. **(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189)**
2. Муассисаи суғурта вазифадор аст, ки кафолати ҳифз ва ҳимоя кардани маблағи андӯхти нафақавии ба он амонатдодаро аз беқурбшавӣ (таваррум) ва зиёдкунӣ (индексатсия) таъмин намояд. **(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189)**

Моддаи 57. Шахсоне, ки ба қисми захиравии нафақаи суғуртавӣ ҳуқуқ доранд

(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189)

1. Шартӣ асосие, ки ҳуқуқи шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба қисми захиравии нафақа муайян мекунад, пардохти *саҳмҳои суғуртаи ҳатмии нафақавӣ* мебошад. (ҚЧТ аз 28.12.12с., №909; аз 18.03.15с., №1189)
2. Шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванде, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти меҳнатӣ ва соҳибқориро анҷом медиҳанд, дар сурати риоя кардани қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қисми захиравии нафақа ҳуқуқ доранд.

БОБИ 7. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 58. Бадалкунии (конвертатсия) ҳуқуқҳои шахсони суғурташуда ба сармоияи шартӣ нафақавӣ

(ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

1. Ҳуқуқҳои нафақавӣ дар натиҷаи фаъолияти меҳнатии то соли 1999 бадастовардаи шаҳрвандон мӯчиби аз нав арзёбии пулӣ ва бадалкунӣ ба сармоияи шартӣ нафақавӣ мебошанд. *Дар ин маврид, барои ҳар моҳи пурраи собиқаи кории то 1 январи соли 1999, ки мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таъмини нафақаи шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон» муайян карда шудааст, сармоияи шартӣ нафақавӣ ба андозаи 120 сомонӣ муқаррар гардида, дар қисми умумии суратҳисоби инфиродии шахси суғурташуда ба ҳолати 1 январи соли 2013 нишон дода мешавад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)*
2. Собиқаи кории то 1 январи соли 1999, ки барои он дар натиҷаи бо пул арзёбӣ гардидани сармоияи шартӣ нафақавӣ гузаронида шудааст, ҳангоми муайян намудани ҳуқуқ ба нафақаи суғуртавӣ ҳамчун собиқаи суғуртавӣ ҳисоб карда мешавад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
3. Қоидаҳои конвертатсияи (бадалкунии) ҳуқуқҳои нафақавӣ шахсони суғурташуда ба сармоияи шартӣ нафақавӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)

Моддаи 59. Қоидаҳои гузариш ва тартиби муайян намудани андозаи сармоияи шартӣ нафақавӣ

1. Бо мақсади таъмини баҳисобгирии пурраи ҳуқуқҳои нафақавӣ шахсони суғурташуда, муассисаи суғурта (мақоми ваколатдори давлатӣ) вазифадор аст, ки андозаи сармоияи шартӣ нафақавӣ ҳар як шахси воқеии дар низоми суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақавӣ суғурташударо то мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур муайян намояд.
2. Сармоияи шартӣ нафақавӣ барои ҳисоб кардани қисми суғуртавии нафақаи суғуртавӣ барои давраи аз 1 январи соли 1999 то 1 январи соли 2017 дар асоси маълумоти дар мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи таъминоти нафақа мавҷудбуда дар бораи музди меҳнати (даромади) шахси суғурташуда, ки аз рӯи он саҳмҳои суғуртаи ҳатмии нафақавӣ пардохт карда шудаанд, муайян карда мешавад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
3. Дар ҳолати пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳои эътимоднок дар бораи мавҷудияти собиқаи суғуртавӣ дар давраи берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон будан ва пардохти **саҳмҳои суғуртавӣ** ба муассисаҳои дахлдори давлатии мамлақати будубош, ки ба масъалаҳои суғуртаи иҷтимоӣ (нафақавӣ) саруқор доранд, давраҳои номбаргардида ба собиқаи суғуртавӣ дохил карда мешаванд, ба шарте, ки байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мамлақати будубош қарордоди тарафайн дар бораи баҳисобгирии собиқаи суғуртавии давраи фаъолияти муваққатӣ дар ин давлат, ба имзо расида бошад. (ҚЧТ аз 18.03.15с., №1189)
4. Дар давраи то 1 январи соли 2017 ба шахсони зерин, ки дар низоми суғуртаи ҳатмии нафақавӣ ба қайд гирифта шудаанд, таъминоти нафақа аз рӯи синну сол дар асоси муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таъмини нафақаи шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон» амалӣ карда мешавад:
 - ба мардҳое, ки то 1 январи соли 1954 ва занҳое, ки то 1 январи соли 1959 таваллуд шудаанд;
 - ба мардҳое, ки то 1 январи соли 1959 ва занҳое, ки то 1 январи соли 1964 таваллуд шудаанд ва дар ноҳияи Мурғоби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон кор кардаанд;
 - ба мардҳое, ки то 1 январи соли 1964 ва занҳое, ки то 1 январи соли 1969 таваллуд шудаанд ва дар ноҳияи Мурғоби Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон кор кардаанд ва ба таври доимӣ истиқомат мекунанд;
 - шахсоне, ки бо сабаби фаъолият дар корҳои дорои шароити махсуси меҳнат ба нафақаҳои имтиёзнок аз рӯи синну сол ва барои хизмати дарозмуҳлат ҳуқуқ пайдо кардаанд;

- нафақагироне, ки ба онҳо дар асоси муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таъмини нафақаи шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон» нафақа таъин гардида, барои бозҳисобии нафақа аз музди меҳнати баландтар ё гузаштан ба нафақа аз рӯи синну сол муроҷиат кардаанд.

(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189)

5. Нафақа аз рӯи асосҳои (намудҳои) дигар мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи нафақаҳои сугуртавӣ ва давлатӣ» аз лаҳзаи мавриди амал қарор дода шуданаш таъин карда мешавад. **(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189)**

6. Ба шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки баъди 1 январи соли 1954 (мардҳо) ва баъди 1 январи соли 1959 (занҳо) таваллуд ёфтаанд, тамоми намудҳои нафақа тибқи Қонуни мазкур таъин карда мешавад. **(ҚҶТ аз 25.03.11с., №708)**

Моддаи 60. Нигоҳ доштани андозаи нафақаҳои қаблан таъингардида

1. Андозаи нафақаи меҳнатии шахрвандоне, ки тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таъмини нафақаи шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон» таъин гардидаанд, нигоҳ дошта мешавад. **(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189)**

2. Андозаи нафақаи муқаррарнамудаи қисми 1 моддаи мазкур мутобиқи моддаи 51 Қонуни мазкур индексатсия карда мешавад.

Моддаи 61. Ҷавобгарӣ барои вайрон намудани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои вайрон намудани меъёрҳои мақаррароти Қонуни мазкур мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд. **(ҚҶТ аз 18.03.15с., №1189)**

Моддаи 62. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур аз 1 январи соли 2013 мавриди амал қарор дода шавад. **(ҚҶТ аз 25.03.11с., №708)**

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе, 12 январи соли 2010,
№595